

Олдак Людмила Ярославівна

*аспірант Львівського регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління
при Президентові України
ORCID: 0000-0002-1894-6852
e-mail: lyudmyla.o.lyudmyla@gmail.com*

Гулько Леонід Володимирович

*аспірант Львівського регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України
ORCID: 0000-0003-1725-937X
e-mail: gunkoleonid3@gmail.com*

Шевкун Андрій Ігорович

*викладач кафедри тактики спеціальних дисциплін Національної Академії
Сухопутних Військ ім. Петра Сагайдачного
ORCID: 0000-0001-8456-9752
e-mail: andrijsaskov915@gmail.com*

**ДІЯЛЬНІСТЬ ВИШЕГРАДСЬКОЇ ГРУПИ
В РОЗРІЗІ УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКИХ ВІДНОСИН
У ВІЙСЬКОВІЙ СФЕРІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ**

Проаналізовано форми, методи та діяльність членів Вишеградської групи щодо перспектив співпраці з Україною в розрізі українсько-польських відносин у військовій сфері. Досліджено вплив членів Вишеградської групи на перспективи інтеграції України у Північноатлантичний альянс (далі – НАТО) та Європейський Союз (далі – ЄС).

Ключові слова: Вишеградська група; збройні сили; національна безпека; обороноздатність України; українсько-польські відносини у військовій сфері; V4(B4).

Постановка проблеми. Проблема взаємовідносин України з державами-членами Вишеградської четвірки є важливою від початку заснування Вишеградської групи, бо Україна зацікавлена в активізації питання щодо сприяння інтеграції в НАТО та ЄС. Вишеградська група мала досвід сприяння такої інтеграції для своїх членів.

Україна також зацікавлена у вирішенні питань безпеки. Зважаючи на те, що Україна із 2014 р. перебуває в умовах війни з Російською Федерацією, на перший план у взаємовідносинах із державами-членами Вишеградської четвірки вийшли питання співробітництва у військовій сфері.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблеми співробітництва країн-членів Вишеградської четвірки з Україною, зокрема як інструменту євроінтеграції, досліджували О. Андрійчук, Є. Кіш, М. Лендъел, А. Кудряченко, С. Мітряєва, Г. Перепелиця. Проблеми та перспективи співпраці у сфері безпеки

та оборони країн Вишеградської четвірки та України в своїх працях розглядали В. Андрейко, Г. Мисак, О. Каплинський.

Виокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми.

Не зважаючи на значну кількість досліджень вказаних вище авторів, військова співпраця між Україною та державами-членами Вишеградської четвірки залишається дослідженою недостатньо. Потребують подальших досліджень проблеми військової співпраці з окремими державами-членами Вишеградської групи. Особливо важливою необхідно визначити співпрацю у військовій сфері з Республікою Польща, що пов'язано з розумінням загроз для держав Східної Європи з боку Російської Федерації.

Виклад основного матеріалу. “Вишеградська група” (Visegrad Group, Visegrad Four або V4 (B4)) є об'єднанням чотирьох країн – Польщі, Угорщини, Чехії і Словаччини, – яке було створене 25 років тому, 15 лютого 1991 р., тоді у складі трьох країн: Польщі, Угорщини і Чехословаччини [1]. Відповідна ініціатива стала наслідком реакції країн регіону колишнього соціалістичного табору на розпад Організації Варшавського договору та Ради економічної взаємодопомоги. З огляду на це, у цих країнах виникли проблеми в економічній та безпековій сферах, які вони спробували частково вирішити шляхом посилення регіонального співробітництва. Цілком зрозуміло, що Вишеградська група повністю залежить від тих політичних та економічних умов, у яких перебуває кожна з країн-учасниць, та які керуються державними інтересами, залежно від цих умов [2].

Із геополітичного боку, взаємовідносини України з країнами Вишеградської четвірки завжди були важливими. Україна навіть порушила питання щодо свого входження до складу групи п'ятим членом. Заснована ще у 1991 р., Вишеградська група переважно орієнтувалася на інтеграцію своїх членів до ЄС і НАТО [3].

Починаючи із січня 1993 р., після розпаду Чехословаччини на дві незалежні держави (Чеську та Словацьку Республіки), Вишеградська група нараховує чотири країни.

Згідно із статутними документами групи В4, передбачається щорічне головування однієї з країн-членів на засадах ротації, яке завершується самітом глав урядів. Країни по черзі головують в організації впродовж року.

Загальна мета головування, яке відбувається під гаслом групи “В4 Розумна Європа” – зміцнення позицій Вишеградської групи в ЄС і НАТО та сприяння єдності обох цих організацій.

Серед основних пріоритетів головування є відзначення знакових річниць (падіння комуністичних режимів, приєднання країн групи В4 до ЄС і НАТО), що нагадують про ідеали, з якими країни групи В4 вітали повернення свободи демократії та сподівань на воз'єднання Європи на основі загальнолюдських цінностей та поваги до національних особливостей.

Інший важливий пріоритет – це розширення ЄС на Західні Балкани і східна політика ЄС, співпраця у сфері оборони тощо.

Із 1 липня 2019 р. до 30 червня 2020 р. у групі В4 головувала Чеська Республіка. З огляду на значні зміни в безпековому середовищі, програма чеського головування передбачала розширення співпраці у таких сферах:

- внутрішня єдність (спільні політичні підходи та рішення: з часу загострення ситуації в Україні у рамках групи В4 на рівні глав урядів та міністрів закордонних справ було схвалено більше 10-ти заяв щодо підтримки України та збереження її територіальної цілісності);

- оборонне і безпекове співробітництво (реалізація спільних проєктів як в рамках групи В4, так і Європейського Союзу);

- європейська політика сусідства, політика розширення, перехідна підтримка і допомога розвитку;

- енергетика (зокрема зменшення залежності від Російської Федерації);

- активне застосування принципів солідарності Європейського Союзу;

- розвиток інфраструктури;

- боротьба з податковим шахрайством та ухилянням від сплати податків.

Незважаючи на складний період не тільки для Східної Європи, а й для світу загалом, серед основних досягнень чеського головування у групі В4 у попередній період у галузі оборони можна виокремити такі:

- успішне формування та чергування батальйонних тактичних груп (далі – БТГ) ЄС у першій половині 2016 р., а також планування на перспективу;

- опрацювання плану тренувань та підготовки військ для Збройних сил країн групи В4 на період до 2020 р., яким, зокрема, проведено низку спільних навчань батальйонного рівня протягом 2016 – 2019 рр. Ініціатором опрацювання цього плану та країною-лідером була Словаччина;

- здійснення низки важливих кроків на шляху створення системи спільного контролю та управління повітряним простором країн групи В4. Відповідну угоду підписано між Чехією та Словаччиною;

- започаткування нового формату співпраці групи В4 зі Сполученими Штатами Америки, зокрема проведення спільних авіаційних навчань на базі американського контингенту військово-повітряних сил (далі – ВПС) у Польщі, а також направлення додаткових американських фахівців до Центру НАТО з вивчення передового досвіду із питань операцій в Щецині та до Багатонаціонального логістичного координаційного центру в Празі;

- окреслення сучасних пріоритетів співробітництва України з країнами Вишеградської четвірки (В4) у контексті модернізаційних процесів в Україні,

- проведення характеристики чинників взаємодії всередині В4, аналізу динаміки взаємодії між країнами групи В4 та Україною, розгляду зовнішньої політики України щодо Вишеградських країн у контексті підготовки до підписання Угоди про Асоціацію з Європейським Союзом [4].

На сьогодні Україна є одним із ключових партнерів групи В4, головна мета якої – комплексний діалог і вироблення спільної позиції з низки актуальних питань міжнародного співробітництва, політичної ситуації, зокрема й у регіоні

Центрально-Східної Європи. Від самого початку кризи в Україні група неодноразово висловлювала підтримку Києву [5].

Останнім часом, особливо після прийняття політичним керівництвом НАТО рішення про посилення країн Східної Європи, саме держави групи В4 опинилися в центрі уваги. Тому визначені польською стороною пріоритети на час її головування свідчать про інтерес Польщі до зміцнення позиції країн групи В4 у ЄС, посилення взаємодії між ними, а також розширення співробітництва в галузі безпеки та оборони з країнами Північної Європи, Балтії та Центрально-Східної Європи.

Основними напрямками такого співробітництва повинні стати: узгодження законодавчої бази на двосторонньому рівні в контексті спільного захисту повітряного простору; узгодження національних проєктів із переозброєння сучасними озброєнням і військовою технікою (далі – ОіВТ), реалізація спільних заходів навчання та освіти як стратегічного засобу зміцнення військової взаємосумісності, що був затверджений у ході Словацького головування і постійно реалізується країнами групи В4. Найбільше значення в цьому напрямі Польща надає Україні як державі, потенціал і геополітичне значення якої безпосередньо впливає на безпеку Польщі на сучасному етапі і в майбутньому. Цей факт завдяки Польщі визначив вагому роль України в регіоні та окреслив україно-польські відносини як “стратегічне партнерство” [6].

У цьому контексті Україна, маючи досвід співпраці з Угорщиною та Туреччиною в рамках Програми НАТО з обміну даними про повітряну обстановку, може ініціювати питання стосовно приєднання до ініціативи спільного повітряного простору країн групи В4.

Окрім того, з урахуванням планів країн групи В4 із модернізації ОВТ радянського зразка, Україна може запропонувати можливості свого оборонно-промислового комплексу. Але, беручи до уваги досвід, отриманий під час опрацювання проєкту “Вертолітна ініціатива”, у цій галузі важлива довгострокова стратегія, а не швидкі і, як правило, тимчасові здобутки. Отже, рівень офіційних україно-польських зустрічей, вагомість проблем, які порушуються під час їх проведення, дозволяють стверджувати про їх військово-економічний вимір [7].

Польське головування забезпечило координацію позицій країн В4 щодо України та українсько-російського конфлікту, здійснило оцінку попередньої діяльності групи В4 на підтримку України. Зокрема, оцінило безпекову ситуацію в регіоні у контексті агресивної політики Російської Федерації, ефективність допомоги Україні, співпрацю у сферах економіки, боротьби з корупцією, оборони, управління кордонами, енергетики, транспорту, охорони довкілля, міграції, системи освіти, міжрегіонального співробітництва. За результатами оцінки польського головування було підготовлено рекомендації щодо напрямів подальшої взаємодії групи В4 з Україною. Таким чином польська сторона докладає усіх можливих зусиль для зміцнення взаємних відносин з Україною,

що мають за мету мінімізувати політичні загрози і посилити безпеку Польщі за сприяння української сторони [8].

У сфері політики безпеки пріоритетами головування Республіки Польща є: внесок групи В4 у зміцнення спроможностей НАТО і ЄС; розвиток оборонного потенціалу; посилення оперативної сумісності шляхом проведення спільної підготовки та навчань. Головування зацентрувало на важливості міцних трансатлантичних зв'язків та на посиленні практичної участі США у європейській безпеці, а також показало можливості потенційної підтримки реформування сектору безпеки і оборони в Україні, Грузії і Молдові.

Що стосується розвитку співробітництва у форматі групи, то відбулись В4+ актуалізація Спільної стратегії просторового розвитку країн групи В4, Болгарії і Румунії (а також можливість запрошення до співпраці у цій сфері України та Сербії), взаємодія країн групи В4 у галузі політики урбанізації.

У сфері військового співробітництва між Україною та Республікою Польща підписані певні угоди (*нормативно-правова база співробітництва*), зокрема такі:

- Угода між Міністерством оборони України та Міністерством національної оборони Республіки Польща про військове співробітництво від 03.02.1993 р.;

- Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Польща про військово-технічне співробітництво від 10.10.1996 р.;

- Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Польща про взаємну охорону інформації від 04.09.2001 р.;

- Угода між Кабінетом Міністрів України, Урядом Литовської Республіки і Урядом Республіки Польща щодо створення спільної литовсько-польсько-української бригади (ЛИТПОЛУКРБРИГ) від 19.09.2014 р.;

- Генеральна угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Польща про співробітництво у сфері оборони від 02.12.2016 р. (набула чинності 17.11.2018 р.).

У підсумку Польща розглядає різні можливі пропозиції щодо оптимізації геостратегічної лінії України для створення міцного союзу двох країн, основою якого є військовий компонент (*основні напрями військового співробітництва*) [9]:

- продовження діалогу на рівні глав військових відомств;

- залучення інструкторів від Збройних сил Республіки Польща до заходів із підготовки військовослужбовців Збройних сил України;

- спільна участь представників Збройних сил обох країн у багатонаціональних навчаннях;

- діяльність у рамках ЛИТПОЛУКРБРИГу;

- мовна та фахова підготовка;

- надання допомоги Збройним силам України в розвитку спроможностей Сил спеціальних операцій, Військової служби правопорядку і Командування Сил логістики;

- реабілітація поранених;
- консультативно-дорадча допомога Збройним силам України.

У 2019 р. відбулися три зустрічі начальників генеральних штабів обох країн, зокрема в рамках засідання Військового комітету НАТО на рівні начальників генеральних штабів (14 – 16 січня 2019 р., м. Брюссель), під час зустрічі начальників генеральних штабів у форматі групи В4 + України (15 – 16 травня 2019 р., н. п. Татранска Ломніца, Словацька Республіка) та під час прикордонної зустрічі начальників генеральних штабів Збройних сил України та Республіки Польща (22 серпня 2019 р., смт. Старичі, Львівська область).

Таким чином, військова співпраця держав набуває різних форм: від участі в програмі “Партнерство заради миру”, спільних військових навчань, взаємного обміну досвідом, підвищення кваліфікації офіцерів, вишколу механізованих та танкових підрозділів до утворення польсько-українського підрозділу [10].

Українською та польською сторонами опрацьовується Меморандум про домовленість між Міністерством оборони України та Міністерством національної оборони Республіки Польща щодо надання підтримки Міністерством оборони України для офіцерів зв’язку Збройних сил Республіки Польща з питань військового співробітництва та оборонного реформування (на цей час є на опрацюванні польської сторони). Тим самим прискорюється вступ України в НАТО, що призведе до його розширення на терени пострадянського простору з метою зміцнення безпеки альянсу і України [11].

Окрім того, триває опрацювання Командуванням Сухопутних військ Збройних сил України продовження терміну дії Технічної угоди між Міністерством оборони України та Міністерством Національної оборони Республіки Польща щодо реалізації заходів військової підготовки Збройних сил України, яка була підписана 02 лютого 2017 р. терміном на 3 роки.

У майбутньому актуальними напрямками військового співробітництва України з країнами-членами Вишеградської групи можуть бути:

- проведення спільних навчань та тренувань;
- спільна участь у багатонаціональних підрозділах спільно з країнами групи В4;
- взаємодія українських структур за відповідними напрямами з Центрами передового досвіду НАТО, які знаходяться в країнах групи В4;
- мовна та фахова підготовка українських військовослужбовців.

Більш тісні відносини України з НАТО значно підвищують інтенсивність співпраці Польщі і України у військовій сфері [12].

Водночас Польща взяла на себе роль стратегічного партнера та “адвоката” України в її інтеграції у європейські структури, що чітко окреслює закордонну політику Польщі та заходи для підсилення власної безпеки [13].

Із часу агресії Росії проти України у 2014 р. у рамках групи В4 на рівні глав урядів та міністрів закордонних справ було схвалено понад 10 заяв щодо підтримки України та збереження її територіальної цілісності. У підсумку Україна

змінила своє положення в європейській системі безпеки, що також є значним позитивним фактором для підняття рівня безпеки Польщі [14].

Водночас із 2018 р. значно зменшилася участь представників Збройних сил України та Міністерства оборони України в заходах групи В4 (зустрічі на рівні керівників відомств, конференції, навчання). Причиною зниження динаміки співпраці на регіональному рівні є Угорщина, яка продовжує блокувати участь України не лише в заходах у рамках НАТО, але й у форматі В4 + Україна.

Доцільно звернути увагу на позитивне ставлення воєнно-політичного керівництва Чеської Республіки до військово-технічної співпраці з Україною. Міністр оборони та начальник Генерального штабу Збройних сил Чеської Республіки неодноразово підтримували проведення Комітету Україна-НАТО, а також участь українських представників у засіданнях у форматі групи В4 + Україна.

Активна співпраця України з країнами групи В4 дозволила б заручитися їх підтримкою в реалізації пріоритетів зовнішньої політики нашої держави:

- європейська та євроатлантична інтеграція (у рамках співробітництва з НАТО підтримка України для досягнення консенсусу у спірних із Угорщиною питаннях, зокрема розблокування Угорщиною Комісії Україна – НАТО);

- розвиток транскордонної співпраці (використання переваг зони вільної торгівлі, угоди про асоціацію, розробка спільних прикордонних проєктів, розбудова прикордонної інфраструктури, посилення прикордонного контролю тощо);

- спільні енергетичні та транспортні проєкти;

- гуманітарна сфера тощо.

Перспективним напрямом співробітництва України та Вишеградської групи, передусім, повинна бути підтримка ідеї створення спільного безпекового (оборонного) простору від Балтії до Чорного моря. З урахуванням довгострокової перспективи членства України в НАТО, саме регіональний формат співпраці країн може послабити вплив Росії та наростити власні можливості Києва у забезпеченні незалежності та територіальної цілісності.

Ідея створення так званого “міжмор’я” (простору від Балтійського до Чорного морів) є не нова. Саме активізація співпраці у зазначених рамках дасть змогу створити “буферну зону” на Сході Європи, що, з одного боку, надасть можливість почуватися спокійніше країнам старої Європи, а з іншого – сприятиме утриманню Росії від відвертої повномасштабної військової агресії. Це також дієвий фактор впливу на Російську Федерацію щодо нового перерозподілу сфер впливу та територій.

У цьому контексті Україна не тільки може, а й повинна запропонувати свої послуги з метою об’єднання країн Балтії, групи В4 та Південно-Східної Європи з метою протистояння спільним викликам та загрозам у сфері безпеки. Така українська ініціатива насамперед повинна знайти підтримку з боку Сполучених Штатів Америки (далі – США).

Для поглиблення співпраці воєнно-політичний діалог має бути не тільки продовжено, а й інституалізовано. Йдеться про участь стратегічного військового керівництва Збройних сил України в заходах групи В4 на постійній основі. Зустрічі начальника Генерального штабу – Головнокомандувача Збройних сил України та його заступників зі своїми колегами з країн групи В4 та США вже стали традиційними і є робочими постійними.

Абсолютно доречною була б ініціатива розширення формату групи В4 + Україна на рівні міністрів оборони. Окрім того, є перспективи розширити такий формат, наприклад, запропонувавши участь начальників генеральних штабів інших країн – Болгарії, Румунії, Туреччини тощо.

До перспективних напрямів військового співробітництва з Вишеградською групою, які спрямовані на нарощування оперативних спроможностей Збройних сил України, необхідно зарахувати:

- вивчення досвіду збройних сил країн групи В4 у сферах переходу органів військового управління на J-структуру, підготовки офіцерів за штабними процедурами НАТО, а також медичного та логістичного забезпечення;

- фахова підготовка військовослужбовців Збройних сил України на курсах, що проводяться у військових навчальних закладах (центрах) країн групи В4;

- участь українських військових в центрах НАТО із вивчення передового досвіду, Центрі координації логістики, а також Багатонаціональному центрі авіаційної підготовки;

- передача досвіду Збройних сил України у сфері протидії гібридним загрозам (оперативне планування та застосування військ, ведення розвідки, застосування підрозділів артилерії та Сил спеціальних операцій, проведення інформаційно-психологічних операцій, застосування засобів радіоелектронної боротьби (далі – РЕБ), організація медичного та логістичного забезпечення військ);

- участь у спільних військових навчаннях;

- подальше залучення сил та засобів Збройних сил України до Бойових тактичних груп ЄС, що формуватимуться під егідою групи В4;

- оцінка ураження озброєння та військової техніки у ході застосування противником сучасного озброєння (оцінка вразливості озброєння та військової техніки вітчизняного та радянського виробництва, опрацювання пропозицій із їх вдосконалення, модернізації та створення нових зразків);

- співробітництво у військово-технічній сфері (залучення українських підприємств для обслуговування та ремонту техніки, озброєння радянського виробництва, спільні підприємства на двосторонній основі та у форматі групи В4, обмін технологіями, офсетні програми та проекти тощо).

Висновки і перспективи подальших розвідок. Отже, Україна має значний потенціал для розширення спектру взаємодії з країнами групи В4 у

військовій сфері, зокрема з Польщею та Чехією. Планування та участь у заходах регіональної військової співпраці Вишеградська група + Україна поступово стають ефективним майданчиком для досягнення основної стратегічної мети нашої країни – повноправного входження в євроатлантичний безпековий простір і приєднання до воєнно-політичного блоку НАТО.

У подальших дослідженнях будуть розглядатися питання поглиблення взаємодії України з окремими державами-членами Вишеградської групи (Польща, Чехія, Словаччина) у військовій сфері та розробки комплексу заходів зниження деструктивної політики Угорщини стосовно України.

Список використаної літератури

1. “Вишеградська група” знову відкинула квоти Єврокомісії на мігрантів. URL : https://zik.ua/news/2016/02/18vyshegradska_grupa_znovu_vidkynula_kvotyevrokomisii_na_migrantiv_673887 (дата звернення: 10.10.2020).
2. Крюкова В. Вишеградська група токсичний бренд // День. 2017. № 196. URL : <https://day.kyiv.ua/uk/article/den-planety/vyshegradska-grupa-toksychnyy-brend> (дата звернення: 10.10.2020).
3. Польовик С. Вишеградська група на виборах до Європарламенту. Перспективи для України. Незалежний аналітичний центр геополітичних досліджень // Борисфен Інтел. 2019. 16 черв. URL : <http://bintel.com.ua/uk/article/vyshegrad> (дата звернення: 11.10.2020).
4. Трансформаційні процеси у країнах Вишеградської групи та Україні: порівняльний аналіз / за ред. проф. Г. М. Перепелиці. Київ : Видавничий дім “Стилос”, 2013. С. 180.
5. Жовтенко Т. Вишеградські друзі України і уроки великої геополітики. URL : <http://bintel.com.ua/uk/article/vyshegrad> (дата звернення: 11.10.2020).
6. Drzewicki A. Stosunki z Ukrainą w sferze bezpieczeństwa: polski punkt widzenia // Bezpieczeństwo narodowe. 2011. № 17. S. 151.
7. Jędraszczyk K. Strategiczne partnerstwo ukraińsko-polskie. Polska w polityce niepodległej Ukrainy. Poznań : [b. v.], 2010. S. 194—217.
8. Soroka P. Polistrategia bezpieczeństwa zewnętrznego Polski. Ujęcie normatywne. Warszawa : [b. v.], 2005. S. 141.
9. Gill W., Gill N. Stosunki Polski z Ukrainą w latach 1989 – 1993. Toruń : [b. v.], 2002. S. 24.
10. Żyła M. Polsko-ukraińska współpraca wojskowa w polityce bezpieczeństwa III RP, rozprawa doktorska, AON. Warszawa : [b. v.], 2014. S. 85.
11. Drzewicki R. Europa Środkowa i Wschodnia w polityce bezpieczeństwa Republiki Federalnej Niemiec 1990 – 1998. Stanowisko niemieckich partii politycznych. Toruń : [b. v.], 2010. S. 207—212.
12. Drzewicki A. Stosunki z Ukrainą w sferze bezpieczeństwa... S. 159.
13. Ibid. S. 164.
14. Koziej S. Współczesne problemy bezpieczeństwa międzynarodowego i narodowego. Warszawa : [b. v.], 2003. S. 10.

Статтю подано: 28.11.2020

Статтю схвалено: 22.12.2020

Oldak Lyudmyla Yaroslavivna

*Ph.D. student of the Department of Management
of Lviv Regional Institute for Public Administration of the National Academy
for Public Administration under the President of Ukraine*

ORCID: 0000-0002-1894-6852

e-mail: lyudmyla.o.lyudmyla@gmail.com

Gunko Leonid Volodymyrovych

*Ph.D. student of the Public Administration Department
of Lviv Regional Institute for Public Administration of the National Academy
for Public Administration under the President of Ukraine*

ORCID: 0000-0003-1725-937X

e-mail: gunkoleonid3@gmail.com

Shevkun Andriy Ihorovych

*Teacher of the department of tactics of special disciplines at the faculty of combat use
of army in the Hetman Petro Sahaidachnyi National Army Academy*

ORCID: 0000-0001-8456-9752

e-mail: andrijsaskov915@gmail.com

**OPERATION OF THE VISEGRAD GROUP WITHIN THE UKRAINIAN-POLISH
RELATIONS IN THE MILITARY FIELD AT THE CURRENT STAGE**

Problem setting. The issue of Ukrainian relations with the four state members of the Visegrad Group is important from the very beginning of the establishment of the Visegrad Group as Ukraine is interested in raising the question of its support in the integration into the NATO and EU. The Visegrad Group has the experience of supporting its members in such integration.

In addition, Ukraine is concerned about the resolution of its defence problems. Taken into consideration the war conflict of Ukraine with the Russian Federation that started in 2014, issues of cooperation in the military field turned out to be of top priority in relations with the state members of the Visegrad Group.

Recent research and publications analysis. Issues of cooperation of Ukraine with the four state members of the Visegrad Group, in particular as a means for the European integration, have been studied by O. Andriychuk, Ye. Kish, M. Lendiel, A. Kudriachenko, S. Mitriaeva and H. Perepelytsia. Challenges and opportunities in collaboration of the Visegrad Group countries with Ukraine in the field of defence and security have been analysed in research works of V. Andreiko, H. Mysak and O. Kaplynskyi.

Highlighting previously unsettled parts of the general problem. In spite of numerous studies of the above-mentioned authors, military cooperation between Ukraine and the state members of the Visegrad Group is understudied. Issues of working together with individual state members of the Visegrad Group in the military field need to be addressed deeper. Especially, it is important to outline military cooperation with the Republic of Poland in light of understanding the threats posed by the Russian Federation to Eastern-European countries.

Paper main body. The Visegrad Group (Visegrad Four or V4) is a union of the four countries – Poland, Hungary, Czechia and Slovakia, founded 25 years ago on 15 February 1991, composed at that time of the three states: Poland, Hungary and Czechoslovakia. The union was formed as a result of the reaction of countries of the former Communist Bloc to the dissolution of the Warsaw Treaty Organization and the Council for Mutual Economic

Assistance that created economic and security problems for the states, which they tried to solve partially by the enforcement of regional cooperation.

According to the instruments of incorporation, the V4 Group is headed by one of the state members based on annual rotation, with a Summit of Heads of Governments held at the end. The countries head the organization for one year by turn.

The main priorities of heading include expansion of the EU to the Western Balkans and eastern policy of the EU, cooperation in the field of defence, etc.

Ukraine is one of the key partners of the V4 Group, aiming primarily at establishing a comprehensive dialogue and elaborating a joint position on the whole range of topical issues of international partnership and political situation, including in the region of the East Central Europe.

In the period from 1 July 2019 to 30 June 2020, the V4 Group was headed by the Czech Republic. Taking into consideration significant changes in the security environment, the program of Czech heading was targeted at the expansion of cooperation in the following areas:

- internal unity (joint political approach and solutions: there were more than 10 statements approved by the V4 Group at the level of Heads of Governments and Ministers of Foreign Affairs since the escalation of the situation in Ukraine regarding the support of Ukraine and preservation of its territorial integrity);
- defence and security cooperation (implementation of common projects both within the V4 Group and the European Union), and others.

Polish heading provided for coordination of the position of the state members of the V4 Group concerning Ukraine and the Ukrainian-Russian conflict, and evaluation of the previous activities of the V4 Group towards the support of Ukraine. The Republic of Poland makes every effort to strengthen relations with Ukraine aimed at minimizing political threats and enforcing Polish defence.

In the area of military cooperation, Ukraine and the Republic of Poland achieved substantial success in formation of the regulatory and legal framework of cooperation and initiation of primary directions of collaboration – from participation in the Partnership for Peace Program, joint military trainings, sharing experiences, improvement of professional skills of officers, education of mobile and tank forces to formation of a Polish-Ukrainian unit.

Support of the idea of creation of a common security (defence) space from the Baltic States to the Black Sea must become a prioritized direction in cooperation between Ukraine and the Visegrad Group. Intensification of mutual efforts in the mentioned area will contribute to restraining the unhidden full-scale military aggression of Russia and serve as a factor of holding the Russian Federation from new re-division of the spheres of influence and territories.

Conclusions of the research and prospects for further studies. Therefore, Ukraine has a great potential for the expansion of cooperation with the countries of the V4 Group in the military field, in particular with Poland and Czech Republic. Planning of and participation in the activities within the regional military collaboration of the Visegrad Group with Ukraine gradually turn into an efficient ground for the achievement of the main strategic objective of our country – full integration into the European Atlantic security space and joining the political and military alliance NATO.

Further studies will provide an insight into the possibilities for enhancement of cooperation of Ukraine with the individual state members of the Visegrad Group (Poland, Czech Republic, Slovakia) in the military field and development of comprehensive measures to mitigate the destructive policy of Hungary towards Ukraine.

Key words: Visegrad Group; military forces; national defence; defence capabilities of Ukraine; Ukrainian-Polish relations in the military field; V4.

References

1. “Vyshehradska hrupa” zнову vidkynula kvoty Yevrokomisii na mihrantiv. URL : https://zik.ua/news/2016/02/18vyshegradska_grupa_znovu_vidkynula_kvotyevrokomisii_na_migrantiv_673887 [in Ukrainian].
2. Kriukova, V. (2017). Vyshehradska hrupa toksychny brend. *Den*, № 196. URL : <https://day.kyiv.ua/uk/article/den-planety/vyshegradska-grupa-toksychnyy-brend> [in Ukrainian].
3. Polovyk, S. (2019). Vyshehradska hrupa na vyborakh do Yevroparlamentu. Perspektyvy dlia Ukrainy. Nezalezhnyi analitychnyi tsentr heopolitychnykh doslidzhen. *Borysfen Intel*, 16 chervn. URL : <http://bintel.com.ua/uk/article/vyshegrad> [in Ukrainian].
4. Perepelytsia, H. M. (Ed.). (2013). *Transformatsiini protsesy u krainakh Vyshehradskoi hrupy ta Ukraini: porivnialnyi analiz*. Kyiv: Vydavnychiy dim “Stylos”. pp. 180 [in Ukrainian].
5. Zhovtenko, T. *Vyshehradski druzi ukrainy i uroky velykoi heopolityky*. URL : <http://bintel.com.ua/uk/article/vyshegrad> [in Ukrainian].
6. Drzewicki, A. (2011). Stosunki z Ukrainą w sferze bezpieczeństwa: polski punkt widzenia. *Bezpieczeństwo narodowe*, № 17, pp. 151.
7. Jędraszczyk, K. (2010). *Strategiczne partnerstwo ukraińsko-polskie. Polska w polityce niepodległej Ukrainy*. Poznań: [b. v.]. pp. 194-217.
8. Soroka, P. (2005). *Polistrategia bezpieczeństwa zewnętrznego Polski. Ujęcie normatywne*. Warszawa: [b. v.]. pp. 141.
9. Gill, W., Gill, N. (2002). *Stosunki Polski z Ukrainą w latach 1989 – 1993*. Toruń: [b. v.]. pp. 24.
10. Żyła, M. (2014). *Polsko-ukraińska współpraca wojskowa w polityce bezpieczeństwa III RP, rozprawa doktorska, AON*. Warszawa: [b. v.]. pp. 85.
11. Drzewicki, R. (2010). *Europa Środkowa i Wschodnia w polityce bezpieczeństwa Republiki Federalnej Niemiec 1990 – 1998. Stanowisko niemieckich partii politycznych*. Toruń: [b. v.]. pp. 207-212.
12. Drzewicki, A. (2011). Stosunki z Ukrainą w sferze bezpieczeństwa... pp. 159.
13. Ibid. pp. 164.
14. Koziej, S. (2003). *Współczesne problemy bezpieczeństwa międzynarodowego i narodowego*. Warszawa: [b. v.]. pp. 10.

Paper submitted: 28.11.2020

Paper accepted: 22.12.2020

Цитування: Олдак Л. Я., Гунько Л. В., Шевкун А. І. Діяльність Вишеградської групи в розрізі українсько-польських відносин у військовій сфері на сучасному етапі // Ефективність державного управління : зб. наук. пр. Вип. 4(65) : у 2 ч. Ч. 1 / за заг. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2020. С. 63—74. (DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4011.65.2020.226446>).

Citation: Oldak, L. Ya., Hunko, L. V., Shevkun, A. I. (2020). Diialnist Vyshehradskoi hrupy v rozrizi ukrainsko-polskykh vidnosyn u viiskovii sferi na suchasnomu etapi. *Efficiency of Public Administration*, Issue 4(65), pp. 63-74. (DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4011.65.2020.226446>).